

Obsah

7	Unixový systém	18
22	(Zadání příkazu)	18
25	Začátek unixového sezení: přihlášení	18
30	Ukončení unixového sezení: odhlášení	18
31	Začátek a konec sezení: přihlášení a odhlášení	18
	ohlasení	22
	Superuživatel: letávková informace	26
33	Jak Unix ukládá a zobrazuje informace	4
	Úvod	vii
33	Úvod	xxiii
33	Procesy - příkaz tty	17
34	Dva způsoby zobrazení dat: text a hexadecimální	17
35	Znakové sada Unix: ASCII	17
35	Znak Return	1
36	1 Co je Unix?	1
37	Úvod	1
	Co dělá operační systém?	2
	Co je Unix?	3
39	2 Spojení v Unixu	13
	Úvod	13
	Hostitelské počítače a terminály	13
	Modemy	16
	Konzola	17
	Počítačové sítě	18
	Unixové sítě	18
	Servery a klienti	19
40	3 Práce s klávesnicí	21
40	První seznámení s Unixem	21
40	Úvod	21
41	Různé shell	21
44	Úvod	21
45	Co je Unix, je to zábava?	21
46	Ukázková sezení v Bourne shell	21
46	Ukázková sezení v C-shell	21
46	Programování v shellu: scénáře shellu	21
46	Ukázková scénáře shellu pro Bourne shell	21
46	Ukázková scénáře shellu pro C-shell	21
46	Pořadí ukázkových scénářů	21

Co děláte, když používáte Unix? (Zadání příkazu)	22
Začátek unixového sezení: přihlášení	25
Ukončení unixového sezení: odhlášení	30
Začátek a konec sezení: Shrnutí	31

4 Jak Unix ukládá a zobrazuje informace 33

Úvod	33
Dva způsoby zobrazení dat: text a grafika	33
Znaková sada Unixu: ASCII	34
Znak Return	35
Bity: Základ ASCII kódu	36
Srovnání ASCII kódu Unixu a ASCII kódu IBM PC	37

5 Uživatelská rozhraní 39

Úvod	39
Porozumění a ocenění uživatelských rozhraní	39
Typy uživatelských rozhraní	40
Co je to shell?	42
Standardní hodnoty	45
Grafická uživatelská rozhraní	46
Správci pracovní plochy	47

6 Unixové shelly 49

Úvod	49
Různé shelly	49
Ukázka sezení v Bourne shellu	54
Ukázka sezení v C-shellu	56
Programování v shellu: scénáře shellu	56
Ukázka scénáře shellu pro Bourne shell	58
Ukázka scénáře shellu pro C-shell	59

	Hledání podle vzorku	373
	Použití regulárních výrazů ve vi	375
	Pohyb kurzoru pomocí středních skoků	380
	Pohyb kurzoru pomocí malých skoků	382
	Pohyb kurzoru pomocí velmi malých skoků	383
	Změna umístění aktuálního řádku na obrazovce	385
	Návraty a používání značek	387
	Opakování příkazů vi	389
27	Editor vi: modifikace textových souborů	391
	Úvod	391
	Příprava pro tuto kapitolu	391
	Rušení účinku příkazů a opakování příkazů	392
	Vkládání textu do editovacího bufferu	393
	Opravování chyb v režimu vkládání	396
	Vkládání znaků se speciálním významem	397
	Nahrazování textu	398
	Změna velikosti písmen	401
	Vytváření a ukončování řádků	402
	Rušení textu	404
	Obnova zrušeného textu pomocí bufferů pro zrušené texty	406
	Přenos textu s použitím pojmenovaných bufferů	408
	Obnova posledního zrušení s použitím nepojmenovaného bufferu	411
28	Editor vi: Co ještě potřebujete znát	415
	Úvod	415
	Nastavení a zobrazení voleb	415
	Některé volby	417
	Použití unixových příkazů ve vi	420
	Specifikace čísel řádků v příkazech editoru ex	423
	Zápis a čtení pomocí příkazů ex	427
	Rušení, kopírování a přesun pomocí příkazů editoru ex	429
	Substituce v rámci skupiny řádků	431
	Provádění příkazů nad množinou řádků	434

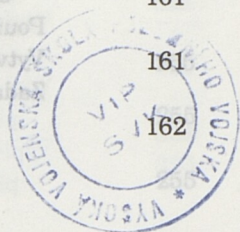
	Srovnávání a substituce podle komplexních vzorků	436
	Změna velikosti písmen ve znakových řetězcích	440
	Použití editovacího scénáře	442
	Zkratky	443
	Automatické nastavení pracovního prostředí pro vi	444
29	Více o zadávání příkazů	447
	Úvod	447
	Zobrazení sady argumentů:	
	příkaz echo	448
	Zobrazení velkých znaků:	
	příkaz banner	449
	Použití echo a banner ke zjištění, jak shell zpracovává argumenty	450
	Uvozování zpětným lomítkem	452
	Zadávání příkazů na více než jednom řádku	455
	Uvozování pomocí apostrofů	457
	Uvozování pomocí uvozovek	459
	Substituce příkazu pomocí zpětných apostrofů	460
	Zadávání příkazů pro pozadí	462
	Ukončení procesu na pozadí: příkaz kill	463
	Určení priorit: příkazy nice	465
	Podmíněné provádění příkazů pomocí && a 	466
30	Řízení vstupu / výstupu a spojování příkazů	469
	Úvod	469
	Standardní vstup, standardní výstup a standardní chybový výstup	469
	Přesměrování standardního vstupu	471
	Přesměrování standardního výstupu	471
	Připojení ke standardnímu výstupu	472
	Přesměrování standardního chybového výstupu	473
	Přesměrování na zařízení	475
	Použití prázdného souboru: /dev/null	476
	Filtry a kolony	478

Význam kolon	479
Použití odbočky v koloně	481
Proč má Unix mnohem více filtrů než DOS?	482
31 Hledání, třídění a porovnávání	485
Úvod	485
Hledání podle vzorku:	
příkaz <code>grep</code>	485
Použití regulárních výrazů v příkazu <code>grep</code>	489
Rozšířené hledání:	
příkaz <code>egrep</code>	490
Hledání podle pevných vzorků:	
příkaz <code>fgrep</code>	493
Úvod do třídění	496
Zabudovaná ASCII tabulka:	
<code>/usr/pub/ascii</code>	497
Třídění textových souborů:	
příkaz <code>sort</code>	498
Volby příkazu <code>sort</code>	500
Třídění podle polí	502
Volby pro třídění pomocí polí	505
Dodatek A: ASCII kód	509
Dodatek B: Pravidla pro výuku Unixu	515
Dodatek C: Upozornění pro uživatele DOSu	521
Dodatek D: Přehled příkazů systému Unix System V	527
Dodatek E: Slovník termínů	543
Rejstříky	551

7	Unixový systém	61
	Úvod	61
	Uživatelé a identifikace uživatelů	61
	Zjištění, kdo je k systému přihlášen:	
	příkaz who	62
	Superuživatel: identifikace uživatele root	64
	Kdo je správce systému?	66
	Terminály, příkaz ttty	67
	Procesy - příkaz ps	68
	Obyvatelé unixového světa	71
8	Příprava na používání Unixu	73
	Úvod	73
	Jednouživatelský a víceuživatelský režim	73
	Jak Unix zachází s různými typy terminálů?	
	Soubor termcap	75
	Novější metoda popisu terminálů:	
	Soubory terminfo	79
	Jak Unix ví, jaký terminál používáte?	80
	Prostředí	80
	Kontrola typu terminálu	81
	Určení typu terminálu	82
	Automatické určení typu terminálu	83
9	Práce s klávesnicí	85
	Úvod	85
	Předchůdci unixových terminálů: dálnopisy	85
	Proč tisknout znamená zobrazovat na obrazovku	86
	Speciální kódy	87
	Jak Unix používá return a newline	93
	Unixová klávesnice	94
	Pořadí unixových kláves v ASCII kódu.	95

	Jména a přezdívky	95
	Řídící klávesy	97
	Uvozovací znaky	98
	Znak konce souboru: Control-D	99
	Znak <code>esc</code>	101
	Klávesa <Delete>	103
	Kontrola řídicích kódových kláves terminálu: Příkaz <code>stty</code>	104
10	Studium unixových příkazů	109
	Úvod	109
	Strategie při studiu Unixu	109
	Kolik je unixových příkazů?	110
	Dva typy unixových příkazů	111
	Unixová filozofie	112
	Jak vypadají unixové příkazy: použití mezery (odsazovacího znaku)	114
	System V a BSD: Dva nejvýznamnější typy Unixu	123
11	Kde získat pomoc	125
	Úvod	125
	Unixová dokumentace: Zabudovaná dokumentace	126
	Přístup k zabudované dokumentaci: Příkaz <code>man</code>	131
	Krátká informace o příkazech: Použití <code>man -f</code> a <code>man -k</code>	133
	Krátká informace o příkazech: Příkazy <code>whatis</code> a <code>apropos</code>	135
	Nalezení správného příkazu: Program <code>locate</code>	136
	Výuka používání příkazů: Program <code>usage</code>	137

	Unixová zabudovaná výuka:	
	Program starter	137
	Unixová zabudovaná výuka:	
	Program learn	138
	Jak zjistit co znamená technický termín:	
	Příkaz glossary	140
	Soubor nápovědných systémů: Příkaz help	140
	Přehled zabudovaných unixových nápovědných programů	141
	Další zdroje nápovědy: nástěnka a experti	142
	Usenet: Síť pro lidi	143
	Čtení Manuálu: kouzelníci a guruové	144
12	Informace o operačním systému	147
	Úvod	147
	Zobrazení novinek systému:	
	příkaz news	147
	Zobrazení informací o systému:	
	příkaz uname	150
	Zobrazení informací o sezení:	
	příkazy logname a tty	151
	Zobrazení informací o tom, kdo je přihlášen:	
	příkaz who	152
	Zjištění toho, kdo co dělá:	
	příkaz who	153
	Zobrazení informací o procesech:	
	příkaz ps	155
	Zobrazení výběrových informací o procesech	158
13	Řízení systému	161
	Úvod	161
	Výmaz obrazovky:	
	příkaz clear	161
	Řízení přístupu k vašemu terminálu:	
	příkaz mesg	162

	Změna hesla:	
	příkaz <code>passwd</code>	163
	Práce s hesly	164
	Jak jsou v Unixu hesla udržována?	168
	Výpis <code>userid</code> a čísla <code>userid</code> :	
	příkaz <code>id</code>	171
	Dočasná změna <code>userid</code> :	
	příkaz <code>su</code>	171
14	Komunikace s ostatními uživateli	175
	Úvod	175
	Komunikace s jiným uživatelem:	
	příkaz <code>write</code>	175
	Příprava na zřízení komunikace	176
	Problémy při spojení s jiným terminálem	178
	Jak odpovědět, když s vámi někdo naváže kontakt	179
	Posílání textů sem a tam	180
	Vysílání zprávy všem uživatelům:	
	příkaz <code>wall</code>	182
15	Poštovní systém v Unixu	185
	Úvod	185
	Kam můžete posílat poštu? UUCP a Internet	185
	Získání přístupu k funkcím vzdálené pošty	187
	Adresy v unixovské poště	188
	Poštovní programy:	
	<code>mailx</code> a <code>mail</code>	190
	Příkazy programu <code>mailx</code>	197
	Zadávání příkazů během vstupního režimu:	
	znak tilda jako <code>escape</code>	208
	Použití <code>vi</code> pro editování zpráv	210
	Vytvoření zprávy v příkazovém režimu	211
	Zadávání příkazů pro Unix zevnitř <code>mailx</code>	211

16	Úvod do systému souborů v Unixu	213
	Úvod	213
	Co je to soubor?	213
	Tři typy souborů v Unixu	215
	Textové a binární soubory	216
	Co se skrývá uvnitř adresáře?	218
	Co se stane, když soubor odstraníte?	222
	Co se děje při kopírování nebo přesunu souboru?	223
	Vlastnictví souboru	225
	Jak se používají přístupová práva k souborům	227
	Jak Unix organizuje oprávnění souborů	231
17	Systém souborů se stromovou strukturou	233
	Úvod	233
	Podadresáře a rodičovské adresáře	233
	Dobré rady pro organizování systému adresářů	236
	Systém souborů se stromovou strukturou	237
	Bližší pohled do systému adresářů v Unixu	237
	Jak pojmenovat soubory a adresáře	240
	Jména pro cesty	242
18	Pohyb v rámci stromu adresářů	245
	Úvod	245
	Změna pracovního adresáře: příkazy <code>cd</code> a <code>pwd</code>	245
	Pohyb v adresářovém stromu pomocí úplného jména cesty	246
	Pohyb v adresářovém stromu pomocí relativního jména cesty	249
	Dva zvláštní adresáře <code>.</code> a <code>..</code>	251
19	Správa adresářů	255
	Úvod	255
	Vytváření adresářů: příkaz <code>mkdir</code>	255

	Režimy přístupu k souboru	257
	Odstranění adresářů:	
	příkaz <code>rmdir</code>	260
	Přejmenování adresářů:	
	příkaz <code>mv</code>	263
	Přesun adresářů:	
	příkaz <code>mvdir</code>	264
	Kopírování adresářů:	
	příkaz <code>copy</code>	266
	Přehled příkazů pro adresáře:	
	srovnání Unix a DOS	269
20	Vytváření obyčejných souborů	271
	Úvod	271
	Jak se vytvářejí soubory	271
	Jak jsou stanovena přístupová práva	272
	Ovlivnění masky vytvoření souboru	274
	Změna režimu přístupu souboru:	
	příkaz <code>chmod</code>	276
	Změna vlastníka nebo skupiny souboru:	
	příkazy <code>chown</code> a <code>chgrp</code>	277
	Vytvoření prázdného souboru:	
	příkaz <code>touch</code>	278
	Vytvoření malých souborů:	
	příkaz <code>cat</code>	281
21	Výpis informací o souborech	283
	Úvod	283
	Výpis informace o souborech:	
	příkazy <code>ls</code> a <code>lc</code>	283
	Výpis jmen skrytých souborů:	
	příkaz <code>ls -a</code>	286
	Výpis obsáhlejší informace o souboru:	
	příkaz <code>ls -l</code>	288
	Výpis informace seříděné podle času:	
	příkaz <code>ls -t</code>	291

	Výpis informací o podadresářích:	
	příkaz <code>ls -R</code>	292
	Výpis informací o adresáři:	
	příkaz <code>ls -d</code>	293
	Přehled důležitých voleb příkazu <code>ls</code>	294
22	Správa obyčejných souborů	295
	Úvod	295
	Co jsou regulární výrazy?	295
	Regulární výrazy: použití <code>?</code> a <code>*</code> pro znakovou shodu	297
	Regulární výrazy: Použití <code>[,], -, a </code> pro definici množiny	300
	Přehled znaků použitých v regulárních výrazech	302
	Odstraňování souborů:	
	příkaz <code>rm</code>	302
	Odstranění souboru z podadresářů:	
	příkaz <code>rm -r</code>	306
	Přejmenování a přesun souboru:	
	příkaz <code>mv</code>	308
	Kopírování souborů:	
	příkaz <code>cp</code>	311
	Kopírování souborů příkazem <code>copy</code>	312
	Vytvoření odkazu:	
	příkaz <code>ln</code>	315
23	Práce s textovými soubory	319
	Úvod	319
	Určení typu souboru:	
	příkaz <code>file</code>	320
	Počítání znaků, slov a řádků:	
	příkaz <code>wc</code>	323
	Dva programy pro výpis souboru:	
	<code>more</code> a <code>pg</code>	326
	Výpis obsahu souboru:	
	příkaz <code>more</code>	327
	Výpis obsahu textového souboru příkazem <code>pg</code>	330

	Výpis koncové části souboru:	
	příkaz tail	334
	Kombinování a kopírování souborů:	
	příkaz cat	336
	Použití příkazu cat k řetězení souborů	338
24	Zpracování textů v Unixu	343
	Úvod	343
	Zpracování textů v Unixu	343
	Editory	344
	Formátovače textu	346
	Automatizované zpracování textu	349
	Přezkoušení dokumentu	351
	Změna dokumentu	352
	Příprava dokumentu pro tisk	352
	Vytvoření rejstříku	353
	Přehled příkazů Unixu pro zpracování textu	354
25	Základy editoru vi	357
	Úvod	357
	Výuka editoru vi	357
	Spuštění editoru vi	358
	Jak editor vi používá obrazovku	360
	Dva režimy	362
	Zadávání příkazů editoru ex	363
	Uložení práce a ukončení vi	364
	Editování více souborů současně	366
26	Editor vi: zobrazení souborů a pohyb kurzoru	369
	Úvod	369
	Význam kurzoru	369
	Pohyb kurzoru pomocí velkých skoků	371
	Pohyb kurzoru pomocí čísel řádků	371